

Záruky zákonnosti

- - systém
- 1. zrušení, změna a sistace vadných právních aktů
- 2. kontrola veřejné správy
- 3. právo na informace ve veřejné správě
- 4. uplatnění odpovědnosti za porušení právních povinností
- 5. přímé donucení ke splnění povinnosti

Záruky zákonnosti ve veřejné správě

- Vztahují se jak k vnitřní činnosti, tak i k činnosti vnější.

Zrušení, změna a sistace vadných PA

- Při činnost orgánů VS může docházet k chybám
- - náprava vad – presumpce správnost
- NPA
- IPA

NPA

- Zrušení – orgán, který jej vydal nebo Ústavní soud
- Změna- orgán, který jej vydal
- Sistace – NPA orgánů územní samosprávy

IPA

- Vady skutkové a vady právní
- Systém opravných prostředků
- Řádné – odvolání a rozklad
- Mimořádné – obnova řízení a přezkum rozhodnutí

Nicotné právní akty

- PA není v důsledku určité závažné vady právním aktem, tj. není způsobilý vyvolat právní účinky
- Důvody:
  - 1. věcná nepříslušnost - § 77 s.ř.
  - - prohlašuje nadřízený správní orgán
- Př. SJS 461/1999

nicotnost

- 2. absolutní nedostatek formy – SJS 631/2000 (uložení povinnosti dopisem či ústně)
- 3. neexistující subjekt – povinnost uložena obchodnímu jménu – SJS 49/1994
- 4. neurčitost, nesmyslnost či vydání rozhodnutí na základě NPA, který ještě není účinný

nicotnost

- Vyslovuje soud - § 65 odst. 1 s.ř.s.
- - § 68 písm. c)
- „žaloba je nepřípustná tehdy, je-li jediným důvodem tvrzená nicotnost, nedomáhal-li se žalobce vyslovení nicotnosti v řízení před SO“ (odvolací řízení či přezkumné řízení)

KONTROLA

- Druh společenského řízení
- Složka jednotlivých činností
- Předmět: zákonnost, účelnost a hospodárnost
- Dělení:
- **A) správní**
- - kontrolují subjekty VS
- 1. nadřízenost a podřízenost
- 2. mimo hierarchické vazby

KONTROLA

- B) vnější kontrola
- Kontroluje jiný subjekt než orgán VS
- 1) zákonodárné a zastupitelské sbory
- 2) soudy (správní soudnictví, ústavní soudnictví, část V. o.s.ř, Evropský soud pro lidská práva)
- 3) NKÚ
- 4) Správní orgány (státní kontrola)
- 5) veřejný ochránce práv
- 6) občané (petice, stížnosti)

Petice

- Z latinského petitio – žádost

- Vymezení:
- Kvalifikované podání, kterými se osoby obracejí na státní orgány a orgány územní samosprávy, ve věcech dotýkajících se ochrany zájmů či práv veřejného charakteru

Ústavněprávní zakotvení

- Čl. 18 LZPS
- Kategorie práv politických
- „ Ve věcech veřejného nebo jiného společného zájmu má každý právo sám nebo společně s jinými obracet se na státní orgány a orgány územní samosprávy s žádostmi, návrhy a stížnostmi“.

Omezení petičního práva

- - Peticí se nesmí zasahovat do nezávislosti soudu.
-
- - Peticemi se nesmí vyzývat k porušování základních práv a svobod zaručených Listinou.

Právní úprava

- Zák. č. 85/1990 Sb., o právu petičním
- Oprávněná osoba: FO a PO, pokud je to v souladu s cíli jejich činnosti
- Adresát: státní orgány a orgány územní samosprávy

Vyřízení

- Písemná forma
- Jde o návrh více osob – petiční výbor (není PO, v čele osoba starší 18 let)
- Shromažďování podpisů i na veřejně přístupných místech (zde není stanoven limit počtu podpisů)
- - uvádí se jméno, příjmení a bydliště
- - k podpisu nesmí být nikdo nucen
- - nutno se seznámit s textem petice
- - z petice musí být zřejmé, kdo ji podává

Vyřízení

- Povinnost petici přijmout
- Povinnost ji vyřídit do 30 dnů
- Posuzuje obsah a zda není nepřípustná
- Nelze podat odvolání!

Stížnost

- Podání bezprostředně se dotýkající zájmů stěžovatele
- § 175 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád
- Stížnosti proti nevhodnému chování nebo proti špatnému postupu správního orgánu
- Forma: písemná nebo ústní
- Lhůta k vyřízení: 60 dnů
- Možnost obrany u nadřízeného správního orgánu

Veřejný ochránce práv

- Zák. č. 349/1999 Sb
- Iniciativní kontrolní orgán
- Monokratický a volený
- PROCES volby
- 1. návrhy kandidátů (Senát a prezident)
- 2. Volba PS
- 3 VO – 6 let

Nezávislost a nestrannost

- 1. Ne PS ani PH
- 2. neslučitelnost funkcí
- 3. trestně právní imunita
- 4. mlčenlivost
- 5 obrana

Vazby na PS

- 1. volba a odpovědnost
- 2. informace
- 3. záruky nezávislosti
- 4. účast na jednání
- 5. podněty k legisl. Procesu
- 6. ekonomický faktor

Činnost

- Hlídá korektnost veřejné správy
- Měřítkem je soulad s právem, principy demokratického právního státu a dobré správy

- Zahajuje šetření na podnět
- Vydává doporučení k nápravě

Dotazy:

1. pokuste se vymezit postavení Veřejného ochránce práv v systému kontroly
2. Vymezte základní rozdíly mezi peticí a stížností
3. Vymezte základní formy kontroly
4. Jak je Veřejný ochránce práv ustanovován do své funkce?